

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 22. října 2020 v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Luboše Vrby a soudců Mgr. Bc. Viktora Macha a JUDr. Alexandra Károlyiho odvolání **obžalovaného** [REDACTED], narozeného [REDACTED] a **odvolání státního zástupce** Vrchního státního zastupitelství v Praze proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 1. 7. 2020, sp. zn. 2 T 15/2020,

a rozhodl takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. se napadený rozsudek z podnětu odvolání státního zástupce **zrušuje** pouze ve výroku o trestu.

Podle § 259 odst. 3 tr. ř. se **znovu rozhoduje** tak, že

obžalovaný

[REDACTED], narozený [REDACTED],

při nezměněném výroku o vině zločinem účasti na organizované zločinecké skupině podle § 361 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku ve znění účinném do 31. 1. 2017 z napadeného rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 1. 7. 2020, č.j. 2 T 15/2020-733

se odsuzuje

za tento zločin a za sbíhající se přečin neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 2 tr. zákoníku z trestního příkazu Okresního soudu v Domažlicích ze dne 13. 5. 2020, č.j. 2 T 44/2020-80,

podle § 361 odst. 2 tr. zákoníku (ve znění činném do 31. 1. 2017) za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku k **souhrnnému** trestu odnětí svobody v **trvání 3 (tři) let**.

Podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku se pro výkon tohoto trestu zařazuje **do věznice s ostrahou**.

Podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku se zrušuje výrok o trestu z trestního příkazu Okresního soudu v Domažlicích ze dne 13. 5. 2020, č.j. 2 T 44/2020-80, který nabyl právní moci dne 10. 6. 2020, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením pozbyla podkladu.

Podle § 256 tr. ř. se odvolání obžalovaného **zamítá**.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 1. 7. 2020, č.j. 2 T 15/2020-733 byl obžalovaný [REDAKCE] uznán vinným zločinem účasti na organizované zločinecké skupině podle § 361 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku ve znění účinném do 31. 1. 2017.

Podle skutkových zjištění měl obžalovaný spáchat svoji trestnou činnost tak, že

dne 15. 7. 2015 vycestoval letecky z Prahy do Rostova na Donu v Ruské federaci, odkud odjel na území Ukrajiny do Doněcké oblasti, po příjezdu na území ovládané organizovanými ozbrojenými skupinami nestátní entity tzv. Doněcké lidové republiky, která byla organizovanými ozbrojenými skupinami v rozporu s ukrajinskou ústavou a v rozporu s pravidly mezinárodního práva vyhlášena dne 07. 4. 2014 jako nezávislý stát, se zde nechal v době od 21. 7. 2015 vyzbrojit a vystrojil a absolvoval vojenský výcvik a následně v řadách šesté roty druhého tankového praporu organizované ozbrojené skupiny tzv. „5. brigády Doněcké lidové republiky“ působil nejprve jako strážník a poté jako řidič tanku a podílel se na různých organizovaných ozbrojených úkolech, jako je strážnická služba, hlídkováni v určených oblastech, a takto na Ukrajině působil do 21. 2. 2016, kdy překročil ruské hranice a byl zadržen, a takto obžalovaný jednal, přestože věděl, že Doněcká lidová republika je nestátní entita, nacházející se na území suverénního státu Ukrajina, která vyhlásila svoji nezávislost v rozporu s pravidly mezinárodního práva na části území Doněcké oblasti,

2. Za toto jednání a za sbíhající se přečin neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, jímž byl uznán vinným trestním příkazem Okresního soudu v Domažlicích ze dne 13. 5. 2020, č.j. 2 T 44/2020-80, byl odsouzen k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání tří let, kdy výkon tohoto trestu mu byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání pěti let za současného stanovení dohledu nad obžalovaným, zároveň byl zrušen výrok o trestu z výše uvedeného trestního příkazu, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, jestliže vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením pozbyla podkladu.
3. Citovaný rozsudek nenabyl právní moci, protože si proti němu podal obžalovaný odvolání, stejně tak i státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze. Odvolání obžalovaného směřuje jak do výroku o vině, tak do výroku o trestu. Obžalovaný uvádí, že právní kvalifikace trestného činu není správná, a to s ohledem na to, že v konfliktu na Ukrajině jde o snahu povstalců získat pro územní oblasti Doněcka určitou samostatnost, byť v rámci Ukrajinské republiky, přičemž způsob

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Holcová

této autonomie je předmětem dlouhých dohádovacích řešení, jejichž důvodem je mj. i napětí mezi Ruskem a Ukrajinou. Realita současnosti je občanská válka a ozbrojený konflikt, kdy na jedné straně stojí armáda Ukrajinské republiky a na druhé straně povstalecké vojsko „Doněcké lidové republiky“. Příslušníci tohoto vojska nosí uniformy s rozlišovacími znaky, veřejně nosí zbraň a jsou organizováni do vojenských útvarů pod jednotným velením různých stupňů, proto není možné tyto vojáky považovat za nelegály, bandity či teroristy, bezpochyby spadají do kategorie kombatantů ve smyslu mezinárodního práva válečného tak, jak jej upravuje třetí Ženevská úmluva o zacházení s válečnými zajatci z 12. 8. 1949, zejména její druhá část. Kombatant je základním pojmem mezinárodního práva, jeho právem je účastnit se nepřátelských akcí a je-li zadržen, stává se zajatcem. Na status kombatanta nemá nárok žoldněř, to je osoba, která je najata v zahraničí není občanem bojující strany, jejím motivem je odměna, není příslušníkem oficiální vojenské mise. Žoldněři bývají do konfliktů zapojeni různou měrou a jsou motivováni účastí přislíbení materiální kompenzaci výrazně převyšující plat osob mající odpovídající hodnost a zaměření v armádě strany. Lze uvést, že nebylo prokázáno, že by obžalovaný byl žoldněřem. Obžalovaný byl kombatantem. Obžalovaný dále poukazuje na znalecký posudek znalce JUDr. Ing. Josefa Zouhara, která uvádí, že na Ukrajině probíhá klasická občanská válka srovnatelná např. s válkou severu proti jihu nebo občanskou válkou ve Španělsku. Hodnocení, že jedna strana konfliktu je demokratická a druhá nikoli je tendenční, do této záležitosti nepatří, neboť nemá na právní kvalifikaci vliv. Dále poukazuje na obdobnou trestní kauzu vedenou Krajským soudem v Hradci Králové, poukazuje na to, že obžalovaný si značně vymýšlel ve snaze udělat se zajímavým, kdy i ze znaleckého posudku doc. MUDr. Miloše Sokola bylo prokázáno, že u obžalovaného nebyla zjištěna žádná porucha sluchu ani žádné zjizvení ani stav po zranění v rovině sluchu a nebylo ani zjištěno žádné poranění na obou patách, žádné výraznější poranění nebyly zjištěny, které by nasvědčovaly jakémukoli zranění, které uváděl obžalovaný, zejména své matce. Ze znaleckého posudku z oblasti psychologie a psychiatrie vyplývá, že obžalovaný uvedl, že si s matkou nerozuměl, vztahy byly špatné, v dosti věcech si nerozuměli, trestala ho bitím. V řízení bylo prokázáno, že obžalovaný si vymýšlel z různých důvodů, protože se chtěl dělat zajímavým, nebo chtěl, aby byl litován, stavil se do role oběti tak, aby navázal vztah se svou matkou, jenž nebyl zrovna pozitivní, nicméně pouhé fotografie se zbraněmi, které vystavují na facebooku běžně mladí, povětšinou nedospělí chlapi nesvědčí o ničem, kdy i státní zástupce, ale i nalézací soud se shodli, že zapojení [REDAKCE] do bojů na Ukrajině nebylo prokázáno. Dále ve svém odvolání podrobně cituje pasáže z rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 10 To 71/2019. Dále ve svém odvolání rozebírá svoji výpověď, výpovědi některých svědků, zejména poukazuje na to, že se nikdy bojových akcí neúčastnil, byl v kuchyni a vařil, což vyplývá z výpovědi svědkyně [REDAKCE]. Dále je rozváděno právo národů na sebeurčení, že principem, ze kterého některé státy odvozují svou legitimitu (např. Slovensko v Ústavě Slovenské republiky či tehdejší Československo), zatímco v jiných případech je pokládán za nepřipustný a destabilizující separatismus. Dále uvádí, že toto právo je odvozováno z ideje národního státu a rozvádí další některé příklady. Rozebírá, co je to válečné právo, rozebírá podrobně konkrétní konflikt na Ukrajině a dovozuje, že daný trestný čin je třeba překvalifikovat dle ustanovení § 321 tr. zákoníku, tj. jako služba v cizím vojsku bez souhlasu prezidenta ČR, popřípadě je třeba jej zcela zprostit obžaloby, že jednal ve skutkovém omylu o znaku skutkové podstaty trestného činu. Dále obžalovaný uvádí, že Doněcká lidová republika má

z důvodu národnostních sporů minimálně z pohledu práva mezinárodního právo na sebeurčení, moderně separatismus a na Ukrajině se vede z tohoto důvodu občanská válka, která má už nikoliv jen vnitřní ale i mezinárodní charakter, a to bez ohledu na to, zda je či není uznávaná, a pokud se týká obžalovaného nebylo prokázáno, že by se zapojil do bojů na Ukrajině, nicméně z pohledu spíše politického tak, jak je naznačen shora je tato otázka obtížně aplikovatelná, že není možné pro třetí laickou osobu rozlišit nesprávnost takového jednání, které by bylo snad údajně možno zařadit jako terorismus či zločineckou skupinu, nebo teror, či kterým se zapojí do služby v cizím vojsku, a není ani rozlišitelné pro laickou osobu vyhodnotit občanskou válku na Ukrajině z pohledu politického i z pohledu trestně právního. I v České republice jsou různé politické názory ohledně této občanské války. Pokud tak není možno rozlišení pro běžnou laickou osobu, tím méně pro obžalovaného, který má dle psychologického posudku lehčí znaky organického postižení CNS, pokud se týká intelektových dispozic, pohybuje se v pásmu hraničního podprůměru. Co se týká uloženého trestu, obžalovaný vyjadřuje poděkování soudu, že mu uložil ještě podmíněný trest odnětí svobody, tj. 3 roky podmíněně odložený na zkušební dobu 5 let, a to jako trest souhrnný. Nicméně žije řádný život, je ve vztahu s [REDACTED], mají spolu nezletilé dítě, řádně pracuje a stará se o zabezpečení rodiny, navštěvuje autoškolu – tedy se řádně zařazuje do života, snaží se své závazky hradit dobrovolně, jeho mládí, byť byl osvojen, bylo tíživé i vzhledem k nepochopení a citové ambivalenci matky k jeho osobě. Čin spáchal ve věku, kdy byl ještě blízko věku mladistvých a především z důvodu své naivity a nevyzrálosti a hraničního intelektu, svého činu litoval. Pokud se týká jeho posledního odsouzení, to se stalo nedopatřením, nicméně se proti tomuto neodvolal. Od doby spáchání trestného činu, jenž je mu dáván za vinu, uplynula doba cca 5 - 6 let, nebylo prokázáno, že by se zapojil do bojů či někoho zabil nebo ohrozil na životě či zdraví, vyjma účasti u soudu spolupracoval s orgány činnými v trestním řízení a pomohl orgánům činným v trestním řízení odhalit další dvě osoby. V návaznosti na to uvádí obžalovaný, že jestliže jej soud uzná opětovně vinným trestným činem, ať již potvrdí rozsudek I. stupně nebo trestným činem služby v cizím vojsku, pak si dovoluje požádat odvolací soud o snížení sazby uloženého trestu i snížení doby podmíněného odkladu.

4. Pokud jde o odvolání státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze, ten podal odvolání proti rozsudku v neprospěch obžalovaného, a to do výroku o vině, ale i o trestu. Má za to, že soud po pečlivě provedeném dokazování dospěl k přesvědčivě odůvodněným skutkovým zjištěním, a precizně odůvodnil i své závěry právní. Přesto se s nimi nelze ztotožnit zcela, a to konkrétně ve vztahu k užití právní kvalifikaci. Soud dospěl k závěru, že primárním cílem obžalovaného nebylo rozvrátit ústavní zřízení Ukrajiny a poškodit její obranyschopnost, ale bránit slovanskou krev. V tomto směru také adekvátně upravil skutkovou větu oproti podané obžalobě, když vypustil právě zmínku o úmyslu aktivně podpořit v ozbrojeném konfliktu separatistické jednotky. Z tohoto odchylného posouzení motivace obžalovaného k cestě na Ukrajinu a vstupu do jednotek separatistů pak vyplývá soudem zvolená právní kvalifikace. Soud ve vztahu k povaze činnosti jednotek separatistů jednoznačně uzavřel, že cílem těchto skupin je poškodit ústavní zřízení, obranyschopnost Ukrajiny a narušit její územní celistvost, a jejich cíl je tak jednoznačně teroristický. Nicméně dospívá k závěru, že tento cíl není identický s cílem obžalovaného, který je dle závěru soudu, jak již uvedeno výše, pomoc v rámci panslavismu a dále touha po dobrodružství a snaha vydělat si peníze. Nicméně tuto údajnou motivaci nelze oddělit od způsobu a prostředků, jakými obžalovaný chtěl svého cíle dosáhnout. Obžalovaný odjel na Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Holcová

území Ukrajiny, kde se zapojil do řad jednotek separatistů, nechal se vyzbrojit a vystrojil a podílel se na některých vojenských úkolech. Nebylo prokázáno, že by se zapojil do bojů, s kterýmžto závěrem se lze plně ztotožnit. Zároveň soud konstatuje, že obžalovaný věděl, že tzv. Doněcká lidová republika není uznaným státem, uváděl, že bojuje za Novorusko a jel do oblasti přes Rusko, protože Ukrajina by jej nepustila. Jestliže soud dospěl k těmto, dle jeho názoru zcela správným, skutkovým zjištěním, pak z nich ale vyplývá logický závěr, že obžalovaný věděl, že se bude podílet na ozbrojených akcích proti jednotkám suverénního státu, resp. k tomu byl připraven. Pokud by obžalovaný byl skutečně veden jakousi ideou panslavismu a touhou po dobrodružství, což je jistě možné, tak nelze odhlédnout od toho, že tyto zastřešující motivy doprovázel zcela zřejmý úmysl realizovat své záměry v rámci protistátních ozbrojených jednotek páchajících teroristické útoky. Jinými slovy, jakýsi další, v očích obžalovaného možná ušlechtilější, motiv nikterak nevyklučuje existenci nejen srozumění, ale v daném případě přímého úmyslu - zcela jasného projevu vůle, ke způsobu, jakým tohoto svého cíle chce dosáhnout, tedy k poškození ústavního zřízení a obranyschopnosti Ukrajiny a protiprávnímu přinucení ukrajinské vlády, aby něco trpěla, a to provedením útoku na život a zdraví příslušníků vládních jednotek. Obžalovaný se bezpochyby účastnil činnosti skupin, a to zcela vědomě a úmyslně, nicméně právě s ohledem na specifickou jejich činnost - teroristické útoky proti vládním jednotkám a nepochybné zapojení obžalovaného do vojenské činnosti - je dle názoru státního zástupce třeba jeho jednání kvalifikovat již ne jako pouhé zapojení do organizované zločinecké skupiny zaměřené na páchání teroristických útoků, ale právě již jako na přípravu ke spáchání teroristického útoku. O prostém zapojení do činnosti by bylo možno uvažovat v případě i soudem zmiňovaného působení v kuchyni, což tvrdil obžalovaný. Nicméně soud vzal za prokázané, že toto tvrzení je nevěrohodné a naopak dospěl k závěru, že působil v bojových jednotkách. Takovéto zapojení již překračuje hranici pouhého členství v organizované zločinecké skupině a má charakter přípravného jednání ke spáchání činu, k němuž je určena, v daném případě tedy ke spáchání teroristického útoku. Vzhledem k tomu, že je odvoláním napadána užitá právní kvalifikace, kde trestní sazba činila tři až dvanáct let odnětí svobody a požadovaná právní kvalifikace stanoví rozmezí trestu odnětí svobody na dvanáct až dvacet roků, je zcela zřejmé, že uložený trest za této situace není odpovídající. Za shora uvedených podmínek proto navrhuje, aby Vrchní soud v Praze napadený rozsudek ve výroku o vině a o trestu zrušil a rozhodl tak, že obžalovaného uzná vinným ze spáchání zločinu teroristického útoku dle § 311 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, ve stadiu přípravy dle § 20 odst. 1 tr. zákoníku, za použití ustanovení § 313 tr. zákoníku, ve znění účinném do 31. 1. 2017 a obžalovanému uložil trest odnětí svobody na spodní hranici zákonné trestní sazby, popřípadě trest moderovaný ve smyslu § 58 odst. 1, 3 písm. a) tr. zákoníku.

5. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací z podnětu podaných odvolání podle § 254 odst. 1 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost oddělitelných výroků napadeného rozsudku, proti nimž byla podána odvolání a správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad, k vadám, které nejsou v odvolání vytýkány odvolací soud přihlíží jen, pokud mají vliv na správnost výroku, proti nimž bylo podáno odvolání. Vrchní soud v Praze zkoumal, zda nedošlo k porušení práva obžalovaného na obhajobu, dále zkoumal, zda soud prvního stupně řádně opatřil veškeré potřebné důkazy, kdy tyto následně podle § 2 odst. 5, 6 tr. ř. vyhodnotil. V tomto směru odvolací soud uzavírá, že nalézací soud správně vyhodnotil skutková zjištění a na základě těchto zjištění došel ke správnému závěru o vině obžalovaného. Odvolací soud se však se

soudem prvního stupně neztotožnil ohledně uloženého trestu, a proto z podnětu odvolání státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze rozsudek ve výroku o trestu zrušil a uložil trest nový. Vrchní soud ještě poznamenává, že popis skutku má určité nedostatky, kdy si lze představit výstižnější popis, nelze však mít za to, zvláště když jej nalézací soud rozvedl v odůvodnění svého rozsudku, které je určité a vypořádalo se se všemi podstatnými skutečnostmi, že by neposkytovalo základ pro uvedený právní závěr.

6. Co se týká odvolání obžalovaného, to bylo zamítnuto. Některé námitky v odvolání směřují do způsobu hodnocení důkazů soudem prvního stupně, což je činnost, která je výsadním právem soudu prvního stupně, který důkazy provádí a poté hodnotí, pokud při tom soud nalézací postupuje důsledně dle ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř. a jeho argumenty nejsou v rozporu se zásadami obecné logiky, nelze proti takovému hodnocení důkazů nic namítat, tak je tomu i v tomto případě. Proto odvolací soud skutková zjištění soudu prvního stupně jako zcela správná akceptuje, ztotožňuje se s nimi a na odůvodnění napadeného rozsudku v tomto směru odkazuje. Pokud jde o skutková zjištění, vina obžalovaného byla jednoznačně prokázána z hlediska jeho působení v Doněcké oblasti a následného vstoupení do ozbrojených složek Doněcké lidové republiky. Obžalovaný se v podstatě k tomuto doznává, kdy ovšem uvádí jiný motiv, že chtěl v podstatě působit v nějaké humanitární organizaci, což je vyvráceno provedeným dokazováním. Důležité je, že nakonec zcela jednoznačně vyplývá i z jeho výpovědi, že vstoupil do ozbrojených složek Doněcké lidové republiky a dle jeho vyjádření minimálně působil v kuchyni. Tato jeho výpověď je dle názoru nalézacího soudu, ale i soudu odvolacího vyvrácena provedeným dokazováním, a to zejména vyvráceného poměrně obsáhlou komunikací přes sociální sítě se svědkem [REDACTED], včetně zaslaných fotografií, kde popisoval své důvody i aktuální situaci a tato jeho výpověď nebo tyto důkazy jsou dále podpořeny emaily, které psal své matce, kde prezentoval své fotografie v uniformě, se zbraněmi, psal o boji, mrtvých a zraněných a nikde se nezmínil o tom, že pracoval v kuchyni. O tom, že měl na Ukrajině bojovat, hovoří i další svědecké výpovědi [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]. Dále lze v podstatě vyjít i z jeho komunikace se svědkem [REDACTED], kde prezentuje, že nastoupil k 5. motostřelecké brigádě na Kyjeve, zasílá svou fotografii v uniformě, kde se opírá o tank, dokonce zmiňuje Minské dohody a stažení z pozic na brigádu apod. Při domovní prohlídce byla nalezena vojenská knížka, byla následně zajištěna i konverzace obdobného charakteru s [REDACTED], kde se zmiňuje o tom, že byl u tankistů. Nelze si nevšimnout ani facebookového profilu [REDACTED], zejména jeho komunikace s [REDACTED], který uvedl, že jej kontaktoval jeden z příslušníků batalionu s tím, že se vrací do Čech a potřebuje prověřit jeho identitu. [REDACTED] potvrzuje, že [REDACTED] je řidič-mechanik tanku 5. brigáda, 2. batalion, je u něj v šesté rotě, ale neví nic o tom, že se chystá domů do Čech. Z těchto všech důkazů lze dovodit toto zapojení obžalovaného, byť sám on ho popírá, ale je zcela zjevné, že v dané době, která je vymezená skutkem, vstoupil do ozbrojených jednotek tzv. Doněcké lidové republiky. Pokud jde o to jeho zapojení a jeho vliv na příslušnou právní kvalifikaci o tom se odvolací soud zmíní níže. Nutno ještě podotknout, že obžalovaný jednoznačně věděl, že Doněcká lidová republika není státem uznaným, není to stát jako takový, věděl a vyplývá to i z provedeného dokazování, že Doněcká republika chce získat samostatnost svého území, které spadá pod území Ukrajiny, toto on jednoznačně uvádí, že se o to zajímá již od roku 2014 a následně to i ve svém emailové komunikaci vysvětluje své matce, že to dotáhl do armády Doněcké lidové republiky, a

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Holcová

že část Ukrajiny Donbas chce být samostatný stát, jako kdyby se Morava a Slezsko chtěla oddělit, tak by je Česká republika také bombardovala, stěžuje si, že umírají civilisté a malé děti, sděluje, že leží v nemocnici apod. Z jeho projevu je zcela jednoznačně zjevné, že obžalovaný zcela jednoznačně věděl, o co se jedná a zcela jednoznačně věděl, do jakých ozbrojených složek vstupuje, stejně tak věděl, jak ozbrojené složky chtějí dosáhnout samostatnosti tzv. Doněcké lidové republiky, tzn., že to bude samozřejmě v boji a se zbraní, a že může dojít i ke ztrátám na životech, což vyplývá z těchto jeho vyjádření, byť by i nemusela býti pravdivá, mohl si je vymyslet, ale je zcela zjevné, že věděl, co se tam děje, a že tam dochází i k zabíjení.

7. Pokud jde o námitky obžalovaného na uvedenou právní kvalifikaci, kterou shledal nalézací soud a se kterou se ztotožnil i soud odvolací, nutno podotknout, že jednání obžalovaného nemůže být kvalifikováno jako přečin služby v cizích ozbrojených silách podle § 321 odst. 1 tr. zákoníku, a to zcela jednoznačně z toho důvodu, že v případě tzv. Doněcké lidové republiky se z pohledu české legislativy (ani mezinárodního práva) nejedná o stát (nejde o formálně nezávislý stát, nýbrž o součást Ukrajiny). Z tohoto hlediska je zcela zjevné, že nebyl naplněn jeden ze zákonných znaků základní skutkové podstaty přečinu podle § 321 odst. 1 tr. zákoníku spočívající v tom, že občan České republiky koná v rozporu s jiným právním předpisem službu ve vojsku nebo ozbrojených silách jiného státu. Za takovýto jiný stát, nelze považovat Ukrajinu. Pokud jde o případnou právní kvalifikaci jednání obžalovaného jako pokusu trestného činu služby v cizích ozbrojených silách podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku k § 321 odst. 1 tr. zákoníku ani takto jednání obžalovaného nejde kvalifikovat, a to z toho důvodu, že obžalovaný zcela jednoznačně věděl, že Doněcká lidová republika není uznaným státem *de facto ani de iure*, a tedy nebojuje ve složkách státu jako takového. Jinými slovy nelze dovodit, že by se u obžalovaného jednalo o pozitivní omyl u normativního znaku skutkové podstaty, který by se posuzoval podle zásad o omylu skutkovém. Zejména z vyjádření obžalovaného je zřejmé, že zmíněný nestátní útvar nepovažoval za stát jako takový a věděl, že nevstupuje do oficiální armády „státu Doněcká lidová republika“, když je zcela zjevné, že věděl, že žádná Doněcká lidová republika oficiálně neexistuje. Pokud jde o námitku obžalovaného v tom směru, že měl mít status tzv. kombatanta, tak ani s touto námitkou se odvolací soud neztožnil. Je zcela zjevné, že podle Ženevských úmluv se řeší pojem kombatant, který se objevil v dodatkovém protokolu k těmto úmluvám ze dne 12. 8. 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů. Tento protokol, který doplňuje Ženevské úmluvy ze dne 12. 8. 1949 o ochraně obětí války bude aplikován na situaci zmíněnou v čl. č. 2, kterými se rozumí ozbrojené konflikty, ve kterých národy bojují proti koloniální nadvládě a cizí okupaci a proti rasistickým režimům, aby uplatnily své právo na sebeurčení, jak je zakotveno v Chartě organizace spojených národů a Deklaraci zásad mezinárodního práva. Je zcela zjevné, že takovýto státem Ukrajina jistě není, takže se na obžalovaného nedá hledět jako na kombatanta. Navíc je zřejmé, že pokud by se na něj mělo hledět jako na kombatanta, muselo by jít o mezinárodní konflikt, a dle názoru soudu odvolacího nelze uzavřít, že o takovýto konflikt jde, byť i tento jako většina vnitrostátních konfliktů má určitý mezinárodní přesah, ale nikoli takový, který např. upravují i Ženevské úmluvy, které upravují zejména mezinárodní válečné konflikty. To vyplývá i z listinných důkazů, zejména ze stanoviska Ministerstva zahraničních věcí ČR, podle mezinárodního práva je Doněcká lidová republika nestátní entita, která vyhlásila svou nezávislost v rozporu s pravidly mezinárodního práva, Česká republika respektuje územní celistvost a svrchovanost Ukrajiny, neuznává Doněckou lidovou republiku za stát a nemá s ní navázány ani Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Holcová

diplomatické ani konsulární styky. Odvolací soud jinými slovy ještě zdůrazňuje, že i pokud by se jednalo o mezinárodní konflikt, jak je naznačováno, tak z hlediska Ukrajiny jako svrchovaného státu nelze stáhnout Ženevské úmluvy právě na Ukrajinu jako takovou, protože to rozhodně není země, kde by bylo třeba bojovat proti koloniální nadvládě, cizí okupaci nebo proti rasistickému režimu, tak, aby uplatnila Doněcká lidová republika právo na sebeurčení, kdy tato situace v tomto případě nepřipadá v úvahu. Z výše uvedeného tedy zcela jednoznačně vyplývá, že status kombatanta obžalovaný rozhodně mít nemohl. Z tohoto důvodu kvalifikovat toto jeho jednání podle § 321 tr. zákoníku jako službu v ozbrojených silách cizího státu, a to ani ve stádiu pokusu, nešlo. Jeho postavení v Doněcké lidové armádě se spíše blíží postavení žoldáka, který byl najat k bojům v ozbrojeném konfliktu, byť nebylo prokázáno, že se skutečně obžalovaný přímo účastnil ostrých bojových nepřátelských akcí.

8. Odvolací soud se neztotožnil zcela ani s odvoláním státního zástupce, a to právě ve vztahu k právní kvalifikaci. Státní zástupce měl za to, že jednání mělo být kvalifikováno jako zločin teroristického útoku dle § 311 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. a) ve stádiu přípravy dle § 20 odst. 1 tr. zákoníku za použití ustanovení § 313 tr. zákoníku ve znění účinném do 31. 1. 2017. Nálezací soud jako jeden z hlavních argumentů, proč nekvalifikoval toto jednání tímto způsobem, uvedl, že obžalovaného motiv nekorespondoval s motivem ozbrojených složek Doněcké lidové republiky, kdy i z vyjádření obžalovaného vyplývá, že jel bránit Slovany proti zločinným Ukrajinským fašistům podporovaným Západem a byl odhodlán bránit slovanskou krev. Obžalovaný byl zjevně přikloněn k myšlence tzv. panslavismu-slovanské vzájemnosti-jednoty slovanských národů pod vedením Ruska. Primárním cílem obžalovaného tedy nebylo rozvrátit ústavní zřízení Ukrajiny a poškodit její obranyschopnost, ale bránit slovanskou krev, kdy dospěl k závěru, že organizované vojenské skupiny působící v rámci Doněcké lidové republiky nesledovaly stejný cíl jako obžalovaný. S těmito závěry nálezacího soudu odvolací soud nesouzní, kdy má za to, že není podstatné, jaký cíl sledoval obžalovaný, důležité je, jaký byl způsob a cesta k tomu jeho proklamovanému cíli. Obžalovaný chtěl své záměry zcela jednoznačně realizovat v rámci protistátních ozbrojených jednotek i páchajících teroristické útoky a je tedy třeba posuzovat způsob, jakým chtěl toho svého cíle dosáhnout a ten způsob jednoznačně směřoval skrze poškození ústavního zřízení, obranyschopnosti Ukrajiny a protiprávnímu přinucení ukrajinské vlády, aby něco trpěla, a to právě provedením útoku na život a zdraví příslušníků vládních jednotek. Z tohoto hlediska by se zdálo, že státním zástupcem navrhovaná právní kvalifikace by mohla obstát, kdy odvolací soud uvádí, že za určitých okolností by jednání obžalovaného opravdu mohlo být takto posuzováno. Podle názoru odvolacího soudu, a to vyplývá i z provedeného dokazování a není o tom pochyb, není žádný jednoznačný důkaz v tom směru, že by se obžalovaný v rámci svého působení v ozbrojených složkách Doněcké lidové republiky, zúčastnil bojů proti vládním vojskům či civilnímu obyvatelstvu, není zde jasný důkaz, že by se chystal, cvičil a připravoval na takovýto již konkrétně zaměřený cíl, proto dle názoru odvolacího soudu nelze jednání kvalifikovat tak, jak uvádí státní zástupce, tj. podle § 311 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. a), a to ani ve stádiu přípravy dle § 20 odst. 1 tr. zákoníku za použití ustanovení § 313 tr. zákoníku ve znění účinném do 31. 1. 2017. Pokud na tomto místě odvolací soud připomene znění § 311 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku hovoří se v něm o tom, že „kdo provede útok ohrožující život nebo zdraví člověka s cílem způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví“. Takováto formulace „provede útok“ spíše nasvědčuje tomu, že zákonodárce

předpokládal, že pachatel s jednáním bezprostředně ohrožujícím život člověka již započal. Jinými slovy řečeno, jeho jednání je již ve fázi pokusu o usmrcení jiného. Těžko si v podstatě představit přípravné jednání, které by naplňovalo znak „provede útok“, jednalo by se zde o nepřipustný extenzivní výklad citovaného ustanovení tr. zákoníku. Odvolací soud je toho názoru, že jednání obžalovaného nelze takovýmto způsobem kvalifikovat, navíc odvolací soud má za to, že jednání obžalovaného nepřesáhlo hranice trestného činu účasti na organizované zločinecké skupině podle § 361 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku ve znění účinném do 31. 1. 2017. K tomuto ještě bude pojednáno níže.

9. Odvolací soud se ztotožnil s právní kvalifikací soudu nalézacího, tedy že jednání obžalovaného bylo kvalifikováno jako zločin účasti na organizované zločinecké skupině podle § 361 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku ve znění účinném do 31. 1. 2017. Zde na tomto místě je třeba zdůraznit, že účastí v tomto případě na organizované zločinecké skupině se rozumí již prosté členství v ní, jedná se o ohrožující delikt dokonáný ve chvíli, kdy se pachatel stane členem takovéto skupiny, k čemuž postačuje neformální faktické, byť konkludentní včlenění do takové skupiny, kdy podmínkou není přímá aktivní účast na takovéto skupině, pachatel může dokonce naplňovat znaky této skutkové podstaty pouze jednáním, které ani nenaplňuje znaky některého jiného trestného činu, jedná se o osobu, která pro takovou skupinu, resp. i pro její jednotlivé členy zabezpečuje některé práce, nebo i služby, vytváří zázemí pro jejich činnost apod. Z tohoto je zcela jednoznačně patrné, že *de facto* pro naplnění znaku této skutkové podstaty není podstatné, zda obžalovaný působil pouze v kuchyni, nebo zda absolvoval nějaký výcvik, zda jezdil na tanku a podílel se na různých ozbrojených organizovaných úkolech, jako je strážní služba, hlídkování v určených oblastech apod. Pro naplnění znaku skutkové podstaty tohoto trestného činu postačí pouhý vstup do takovéto organizované zločinecké skupiny, kdy o tom, že obžalovaný do takové skupiny vstoupil, není žádných pochyb. Je zcela jednoznačně prokázáno, že jeho jednání bylo širšího charakteru, nikoli jen práce v kuchyni, jak sám uváděl, ale nalézací i odvolací soud má za to, že bylo prokázáno, že jeho zapojení bylo širší. Jeho zapojení dle názoru odvolacího soudu zcela jednoznačně stále zůstává v mezích tohoto trestného činu, nelze z toho dovozovat již překročení hranic tohoto trestného činu a dovodit, že by se mělo jednat již o přípravu, v tomto případě k zločinu teroristického útoku dle § 311 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku tak, jak navrhoval státní zástupce, o čemž se již odvolací soud zmiňoval výše. Odvolací soud si musel položit otázku ohledně povahy ozbrojených skupin Doněcké lidové republiky, kdy je zjevné a vyplývá to i z dokazování, že jde o vojenské struktury s určitou hierarchií velení, rozdělením úkolů, tyto skupiny se snaží o získání autonomie či o odtržení území, stručně řečeno Doněcké oblasti od svrchovaného území Ukrajiny. Zcela jednoznačně tyto složky naplňují charakteristiku tak, jak je koncipována v § 129 tr. zákoníku, tedy co je organizovaná zločinecká skupina, kdy se jedná o skupinu, která je společenstvím více osob s vnitřní organizační strukturou, s vnitřním rozdělením funkcí a dělbu činnosti, která je zaměřena na soustavné páčání úmyslné trestné činnosti. Odvolací soud má za to, že jednoznačně i tato skupina je trvale zaměřena na páčání trestné činnosti, kdy cílem právě těchto skupin je dosáhnout odtržení od svrchovaného území Ukrajiny, páčáním teroristických útoků a je to smysl v podstatě celé její existence, když bez pochyby se tedy dá konstatovat, že tyto skupiny jsou zaměřené na trvalé páčání této trestné činnosti. Pokud jde o posouzení kvalifikované skutkové podstaty § 361 odst. 2 tr. zákoníku, tak je zjevné, že tato organizovaná zločinecká skupina je zaměřena na páčání teroristického útoku

nebo teroru, kdy v podstatě jejím cílem je právě to, co charakterizuje ustanovení § 311 odst. 1 tr. zákoníku a je zcela zjevné, že cílem těchto jednotek je poškodit ústavní zřízení nebo obranyschopnost Ukrajiny, narušit nebo zničit její základně politickohospodářskou nebo sociální strukturu nebo závažným způsobem zastrašit obyvatelstvo nebo protiprávně přinutit vládu nebo jiný orgán veřejné moci, aby něco konal, opominul nebo trpěl a v tomto případě právě vládu Ukrajiny. Ve své podstatě k tomu používají veškeré metody, zejména vojenské a je zcela zjevné, že je to organizovaná zločinecká skupina, když charakteristika organizované zločinecké skupiny, zaměřené na páčání teroristického útoku nebo teroru, je zde zcela na místě. Za dané situace jednání obžalovaného muselo být kvalifikováno jako účast na organizované zločinecké skupině podle § 361 odst. 1, 2 zákona účinného do 31. 1. 2017 a nikoli podle nového nástupnického ustanovení tj. podle § 312a tr. zákoníku, tedy účasti na teroristické skupině, neboť pro obžalovaného je posouzení podle starého znění trestního zákoníku příznivější. Sazba uvedená v § 361 odst. 2 tr. zákoníku účinného do 31. 1. 2017 je od tří do dvanácti let, kdežto v § 312a se pohybujeme v sazbě od 5 do 15 let. Dle odvolacího soudu není podstatné, že tyto ozbrojené skupiny nejsou zařazeny na unijní seznam teroristických skupin ani na tzv. protiteroristické seznamy OSN, kdy podstatné je i jakou činnost vyvíjejí a jakými prostředky se snaží dosáhnout svého cíle a zde je zcela zjevné, že tyto skupiny, jak již bylo řečeno, útočí na ústavní zřízení o obranyschopnost Ukrajiny a jednoznačně jejich cílem je povaha jednání, která směřuje právě k tomu, co je uvedeno v § 311 odst. 1 tr. zákoníku a důležitý je i způsob, jak a co činí a ne jak jsou tyto jednotky pojmenované, nebo kam jsou zařazeny. Nutno navíc dodat, že zločin účasti na organizované zločinecké skupině podle § 361 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku ve znění účinném do 31. 1. 2017 nemluví o teroristické skupině, ale mluví o organizované zločinecké skupině, v tomto případě skupině, která je zaměřena na páčání teroristického útoku nebo teroru podle § 311 potažmo § 312 tr. zákoníku, je tedy zcela zjevné, že tento trestný čin je koncipován trochu extenzivněji, než současné znění § 312a tr. zákoníku, účasti na teroristické skupině.

10. Ze všech výše uvedených důvodů se odvolací soud ztotožnil s právní kvalifikací užitou soudem nalézacím a má za to, že žádná jiná právní kvalifikace u obžalovaného za toto jeho jednání nepřipadá v úvahu. Pokud jde o subjektivní stránku obžalovaného, jedná se samozřejmě o trestný čin úmyslný, kdy v tomto případě odvolací soud má za to, že obžalovaný věděl, že vojenské skupiny, na jejichž činnosti se účastnil, tj. ozbrojené složky Doněcké lidové republiky, mohou být organizovanou zločineckou skupinou a byl s tím srozuměn, kdy postačí, když skutečnosti spadající pod zákonné znaky organizované zločinecké skupiny uvedené v § 129 jsou alespoň zahrnuty v představě pachatele, alespoň v obecných rysech, což v tomto případě jednoznačně byly. Obžalovaný věděl, čím se zabývají ozbrojené složky Doněcké lidové republiky, co je jejich cílem a jakými prostředky svého cíle chtějí dosáhnout. Věděl, že se jedná o skupiny, které mají určitou hierarchii, mají vojenské velení, a že je tam určitá dělba činnosti a také samozřejmě věděl, že jejich hlavním cílem jsou ozbrojené konflikty s armádou Ukrajiny a hlavním cílem je tedy osamostatnění Doněcké oblasti na Ukrajině. Je zcela zjevné, že obžalovaný měl představu minimálně v obecných rysech, ale dle odvolacího soudu měl i jasnou představu o tom, co jsou ozbrojené složky Doněcké republiky.
11. Odvolací soud přezkoumal samozřejmě i výrok o uloženém trestu, se kterým se odvolací soud neztotožnil. Nutno dodat, že nalézací soud se otázkou trestu zabýval relativně pečlivě, odůvodnil,

proč ukládal trest odnětí svobody s podmíněným odkladem, náležitě to vysvětlil, jaké polehčující okolnosti vzal v úvahu, a proč uložil trest takový, jaký uložil. Odvolací soud má za to, že výměra trestu odpovídala zákonným kritériím uvedeným v §§ 38, 39 tr. zákoníku, ale trest podmíněně odložený lze považovat za nepřiměřeně mírný, byť byl smysluplně odůvodněn. Nutno podotknout, že obžalovaný byl ohrožen trestem odnětí svobody v rozmezí od tří do dvanácti let. Nalézací soud uložil trest na samé spodní hranici zákonné trestní sazby a tento trest ještě podmíněně odložil na nejdelší možnou zkušební dobu v trvání pěti let za současného uložení dohledu probačního úředníka, kdy ukládal velmi správně trest souhrnný, neboť souběh k trestnímu příkazu Okresního soudu v Domažlicích ze dne 13. 5. 2020. sp. zn. 2 T 44/2020 s právní mocí 10. 6. 2020 byl zcela na místě. V této věci byl obžalovaný odsouzen za přečin neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku a byl mu uložen trest odnětí svobody v délce čtyř měsíců, kdy výkon tohoto trestu byl odložen na zkušební dobu v délce jednoho roku. Nalézací soud tedy ukládal trest přísnější, ukládal správně trest souhrnný při zachování všech jeho zásad uvedených v ust. § 43 odst. 2 tr. zákoníku. Závažnost jednání, které obžalovaný spáchal, však nelze bagatelizovat. Nalézací soud shledal polehčující okolnosti, se kterými se i odvolací soud ztotožňuje, a to je zejména délka řízení, resp. skutečnost, že trestná činnost je již z roku 2015. Nutno však dodat, že délka řízení nebyla zaviněna orgány činnými v trestním řízení. Na druhou stranu lze přihlídnout k určitému nízkému věku obžalovaného v době páčání trestné činnosti, lze přihlídnout i k tomu, že od té doby se snaží žít řádným životem, byť odsouzení, ke kterému byl ukládán trest souhrnný, tomu zrovna nenasvědčuje. Navíc byl ukládán trest souhrnný. Je tedy ukládán trest za více trestných činů a odvolací soud má za to, že společenská škodlivost tohoto jednání je velmi vysoká, je to dáno i trestní sazbou, která za toto jednání hrozí a v podstatě se dá říci, že takovéto jednání je jedno ze závažnějších v rámci „teroristických“ trestných činů, které jsou v současné době poměrně často páčány, zejména trestný čin podpory a propagace terorismu podle § 312e tr. zákoníku. Závažnost jednání obžalovaného je daleko větší, než trestné činy, které byly projednávány i zdejším soudem a jednalo se v nich toliko zejména o schvalování některých teroristických trestných činů, kdy obžalovaní většinou nepřekročili práh domova, kdežto zde se jedná o přímého účastníka ve válečném konfliktu na straně separatistických jednotek a je tedy zcela zjevné, že takovéto jednání je daleko závažnější, než „pouhé“ schvalování teroristického činu, byť to samozřejmě nechce vrchní soud nijak bagatelizovat, kdy se taktéž samozřejmě jedná o velmi závažnou trestnou činnost. Při přihlídnutí ke všem polehčujícím okolnostem, ke kterým přihlédl i soud nalézací, byl uložen soudem odvolacím trest taktéž na samé spodní hranici zákonné trestní sazby, kdy už to samo o sobě je nutno brát tak, že byly zohledněny všechny tyto polehčující okolnosti, ale odvolací soud je toho názoru, že nepřipadá v úvahu, aby tento trest byl podmíněně odložen, byť na nejdelší zkušební dobu při uložení dohledu probačního úředníka. Zcela jednoznačně musí obžalovaný nést důsledky svého jednání a nepostačuje uložit trest podmíněně odložený, kdy odvolací soud má za to, že přiměřeným a dostatečným je trest odnětí svobody byť na samé spodní hranici zákonné trestní sazby, ale přímo spojený s výkonem trestu odnětí svobody. Trest, jak již bylo výše řečeno, byl zcela jednoznačně ukládán jako trest souhrnný podle nejprísnějšiho ustanovení, tj. podle § 361 odst. 2 tr. zákoníku účinného do 31. 1. 2017, zároveň byl samozřejmě zrušen trestní příkaz Okresního soudu v Domažlicích a všechny výroky na něj obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením pozbyly podkladu.

Pokud se týká zařazení obžalovaného do věznice s ostrahou dle ustanovení § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, to je v souladu se zněním trestního zákoníku a odvolací soud neshledal, že by musel použít ustanovení § 56 odst. 3 tr. zákoníku, tj. že by obžalovaný byl zařazen do věznice přísnější, tj. do věznice se zvýšenou ostrahou.

12. Ze všech výše uvedených důvodů bylo rozhodnuto tak, jak je ve výroku tohoto rozsudku uvedeno, kdy bylo částečně vyhověno odvolání státního zástupce Vrchního státního zastupitelství a odvolání obžalovaného [REDAKCE] bylo shledáno nedůvodným, a proto bylo zamítnuto.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

Lze proti němu podat dovolání. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni a to do dvou měsíců od doručení opisu písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud České republiky.

Dovolání může podat nejvyšší státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obžalovaného, obžalovaný pak pro nesprávnost výroku, který se ho bezprostředně dotýká.

Obžalovaný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání, které by nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, by nebylo považováno za dovolání, byť by tak bylo označeno.

Důvody, pro které lze dovolání podat, jsou uvedeny v § 265b tr. řádu, nutný obsah dovolání je uveden v § 265f tr. řádu.

Praha 22. října 2020

JUDr. Luboš Vrba v. r.
předseda senátu

JUDr. Alexander Károlyi v. r.
vyhotovil